

Za obojživelníky a plazy Lvího království: Sinharaja, významné místo biodiverzity

Kdo by se po přečtení nadpisu článku těšil na seznámení s obojživelníky a plazy některé z oblastí Afriky nebo severozápadní Indie, bude nejspíše zklamán. V tomto případě se přesuneme na sever Indického oceánu a představíme si jedno z panenských území jeho Perly, jak se přezdívá tropickému ostrovu Srí Lanka (do r. 1973 Cejlon). Ostrov má biogeograficky nejbližší k indickému pohorí Západní Ghát s nápadnou podobností v geologii, klimatu, evoluční historii a neobyčejně vysoké biodiverzitě napříč celým spektrem organismů, tedy včetně obojživelníků a plazů. Paradoxně však není zcela jasné, zda se lev (*Panthera leo*) na Srí Lance vůbec vyskytoval (i když v pleistocénu jeho rozšíření zahrnovalo velkou plochu Afriky, Eurasie i Ameriky). Popis poddruhu *P. l. sinhaleyus* v r. 1938 na základě dvou zubů z jeskyně Batadomba u Kuruwity na jihozápadě ostrova naznačuje možnou existenci lvů, kteří se sem mohli dostat z indického subkontinentu při kolísání hladiny oceánu. K jejich vyhnutí na Srí Lance pak mohlo dojít přibližně před 39 tisíci let (Manamendra-Arachchi a kol. 2005). Avšak absence dalšího srovnávacího materiálu i z relativně velkého území Indie staví tento údaj do nejisté pozice. Lvi přesto hrají v kultuře Srí Lanky významnou roli. Pro Sinhálce (Lví lidé či lidé s krví lva) jsou hlavním symbolem a jejich zobrazení nebo označení se vyskytuje na mnohých pamětihodnostech ostrova a také na státní vlajce. Jedna ze sinhálských legend o zrození Lvího krále se vztahuje k dlouho neprostupným lesům dnešní biosférické rezervace Sinharaja (Lví království). Její historii, vegetaci a faunu byl věnován článek v předchozím čísle *Živy* (2015, 3: 137–139), nyní se zaměříme na zdejší herpetofaunu.

Perla Indického oceánu

Srí Lanka se i přes poměrně vysoký zájem našich cestovatelů objevuje v obecně přírodovědné české literatuře celkem vzácně (tradice ale sahá až ke knize geografa Jiřího V. Daneše a významného českého botanika Karla Domina Dvojím rájem. Díl druhý, Cesta po Australii a na Ceylon, Pra-

ha 1925). Toto tropické území o rozloze necelých 66 tisíc km² se nachází na jihovýchodě indického subkontinentu – od Indie ostrov odděluje Palkový průliv, široký v nejužším místě 19 km, propojený řetězem korálových mělčin nazývaných Adamův most. Je to země topograficky, klimaticky a vegetačně různorodá, což jsou

klíčové faktory pro pochopení její dnešní biologické diverzity. Všeobecně zdejší klima charakterizuje konstantní vysoká teplota s deštěmi během většiny roku. Období dešťů určují jihozápadní monzun přicházející na jih, západ a Centrální vysočinu ostrova (kde tehdy bývá chladno) od května do září, a severovýchodní monzun s deštěmi od listopadu do února v severní, východní a severo-centrální části. Vzhledem k rozložení dešťových srážek můžeme rozeznat čtyři klimatické zóny. Suchá zóna zahrnuje 60 % území ostrova s 1 250 až 1 800 mm srážek ročně, vegetačně ji tvoří suché monzunové lesy na severu a jihovýchodě Srí Lanky. Vlhká zóna asi na 23 % území přináší deště s více než 2 500 mm srážek za rok a sestává z nižších stálezelených lesů a nižších horských deštných lesů na jihozápadě. Zde leží i rezervace Sinharaja. Přechodná zóna v centrální a jihozápadní části Srí Lanky odděluje suchou a vlhkou oblast. Poslední a geograficky nejmenší je aridní zóna s dvěma izolovanými areály na severozápadě a jihovýchodě (ročně tu spadne méně než 1 250 mm srážek). Tomuto rozložení dešťů a vegetace napomáhá topografie – severní a pobřežní nížiny, kotlina Uva, masivy Knuckles, Rakwana a Centrální vysočina s nejvyšší horou Pidurutalagala (2 524 m n. m.).

Badatelé zde rozlišují až 55 floristických regionů s význačnou diverzitou a endemismem rostlin, a to zejména ve vlhké klimatické zóně (Ashton a kol. 1997). Odhaduje se, že na ostrově roste na 3 700 druhů krytosemenných rostlin z asi 1 060 rodů, z čehož je více než 900 druhů a 18 rodů endemických. Např. z čeledi dvojkřídláčovitých (*Dipterocarpaceae*) se 55 druhů vyskytuje jen na Srí Lance. A chudá není ani fauna (blíže zmíněný článek v minulém čísle *Živy*). Většina endemických taxonů se soustředí v Centrální vysočině a zejména v jihozápadní části ostrova, kde se rozkládá i lesní rezervace Sinharaja. Že ostrov patří k nejvýznamnějším horkým místům biodiverzity světa (hotspots) se zásadní ekosystémovou, druhovou a genetickou rozmanitostí, nemůže být žádných pochyb (např. Gunatilleke a kol. 2008). Jeho geologická historie (opakované spojení s Indií při poklesech hladiny oceánu) vedla k tomu, že různé skupiny organismů jsou hlavně na úrovni rodů a někdy i druhů blízce příbuzné s taxony z regionu Západní Ghát na západě a jihu Indie – na Srí Lance často v podobě endemických druhů nebo poddruhů.

Obojživelníci a plazi Srí Lanky

Vysoký počet druhů s velkým podílem endemických forem existuje na ostrově i u těchto skupin živočichů. V tomto případě můžeme Srí Lanku označit doslova jako mega-hotspot. Údaje o množství druhů se liší a dosud uváděné seznamy musíme brát s rezervou. Nicméně pokud budeme vycházet z dosavadního zpracování fauny Srí Lanky (Bambaradeniya 2006), bylo zde do r. 2006 zaznamenáno 102 druhů obojživelníků, z nich 79 endemických

1 Pohled do interiéru primárního deštného lesa v rezervaci Sinharaja, biotopu např. bičovky nosaté (*Ahaetulla nasuta*)

(77% endemismus, Pethiyagoda a kol. 2006), a 184 druhů plazů, z toho 105 endemických (57% endemismus, de Silva 2006). Od té doby však byly u obou skupin popsány nové druhy a např. průběžně aktualizovaný on-line seznam plazů srílanského herpetologa Ruchiry Somaweera uváděl ke konci r. 2014 celkem 208 druhů plazů, z nich 116 endemických. V databázi obojživelníků světa najdeme na jaře 2015 pro Srí Lanku 121 druhů, z toho 104 endemických (viz Frost 2015). Zastoupení jednotlivých skupin je různorodé a žijí tu obojživelníci čeledi červorovití (*Ichthyophiidae*), ropuchovití (*Bufo*), parosničkovití (*Microhylidae*), létavkovití (*Rhacophoridae*), skokanovití (*Ranidae*), *Nyctibatrachidae* a *Dicroglossidae*. U plazů jde o čeledi batagurovití (*Geoemydidae*), testudovití (*Testudinidae*), dále také kožnatkovití (*Trionychidae*), kožatkovití (*Dermochelyidae*), karetovití (*Chelonidae*), krokodýlovití (*Crocodylidae*), z ještěřů gekonovití (*Gekkonidae*), agamovití (*Agamidae*), chameleonoovití (*Chamaeleonidae*), ještěrkovití (*Lacertidae*), scinkovití (*Scincidae*), varanovití (*Varanidae*) a z hadů slepákovití (*Typhlopidae*), krátkorepovití (*Uropeltidae*), vinejšovití (*Cylindrophidae*), bradavičnickovití (*Acrochordidae*), hroznýšovité (*Boidae*), krajtovití (*Pythonidae*), užovkovití (*Colubridae*, *Natricidae*), vodnářkovití (*Homalopsidae*), korálovcovití (*Elapidae*) a zmijovití (*Viperidae*).

Nejvyšší endemismus a diverzitu zároveň pozorujeme mezi žábami rodu pouchalka (*Pseudophilautus*, obr. 6, 7, 9, 10, na 3. str. obálky) z čeledi létavkovití, jež se mimo indický Západní Ghát a Srí Lanku nevyskytují nikde na světě – na ostrově žije celkem 76 endemických druhů (ze 79 dosud popsaných). Z endemických výhradně cejlonských rodů žab se v současnosti rozlišují ropuchy rodu *Adenomus* (dva druhy), indoskokani rodů *Nannophrys* (čtyři) a *Lankanectes* (jeden) a létavky rodu *Taruga* (tři druhy). Z rodů obývajících vedle Srí Lanky pouze jižní Indii jde ještě o parosničky rodu *Ramanella* (na ostrově čtyři druhy, z toho tři endemické). U plazů patří ke skupinám žijícím výhradně na Srí Lance agamy rodů *Ceratophora* (pět druhů), *Cophotis* (dva druhy) a *Lyricephalus* (jeden), scinci rodů *Nessia* (8), *Lankascincus* (10) a *Chalcidoceps* (jeden), krátkorepové rodu *Pseudotyphlops* (jeden) a užovky rodů *Aspidura* (6), *Balanophis* (jeden), *Cercaspis* (jeden) a *Haplocercus* (jeden druh). Mezi ještěřy má nejbohatší zastoupení endemitů čeleď gekonovití (33 ze 42 druhů, např. 21 druhů rodu *Cnemaspis*, 6 z rodu *Cyrtodactylus* nebo *Geckoella triedra*), scinkovití (24 endemitů z 31 druhů) a agamovití (15 endemitů z 18 druhů, jako *Calotes ceylonensis*). Nutno dodat, že např. diverzita gekonů rodu *Cnemaspis* zůstává zatím výrazně podhodnocena s mnoha nepopsanými druhy (Somaweera a Somaweera 2009 nebo Janzen a Bopage 2011). U hadů je endemicky nejbohatší čeleď krátkorepovití se 14 druhy z celkem 15 (*Rhinophis erangviraji* aj.), dále užovkovití (9 z 30 druhů, jako bojga *Chrysopelea taprobanica*), slepákovití (8 z 10, např. *Gerrhopilus ceylonicus*) a endemické taxony najdeme i mezi zmijovitými (čtyři ze 7 druhů, např. ostrolebec *Hypnale* čara).

Sinharaja a její herpetofauna

Toto chráněné území bývá označováno za jedno z nejvýznamnějších míst koncentrace biodiverzity na Srí Lance. Nejde o národní park, ale o biosférickou lesní rezervaci, zapsanou v r. 1988 na seznam světového dědictví UNESCO. V současnosti chrání přibližně 11 tisíc ha plochy s vlhkými nížinnými a podhorskými stálezelenými lesy v nadmořské výšce od 200 do 1 170 m. Terén je vlnitý s řadou hřebenu a údolí, ve východní části rezervace spíše rovinatý. Sinharaja se nachází ve vlhké zóně ostrova. V rezervaci bylo zaznamenáno minimálně 27 druhů obojživelníků (19 endemických) a okolo 48 druhů plazů, z toho 24 endemických (Surasinghe 2007) – i tato čísla se průběžně mění, např. přímo z rezervace byl v r. 2011 popsán další nový druh pouchalky (*P. schneideri*, Meegaskumbura a Manamendra-Arachchi 2011). Mezi ojediněle pozorované obojživelníky bezpochyby patří endemičti červoři *Ichthyophis glutinosus* a *I. pseudangularis*, skrytě žijící ve vlhké hrabance a pod kameny. Naopak nejběžnější jsou některé druhy ropuch. Zejména ropucha jihoasijská (*Duttaphrynus melanostictus*) vyskytující se ve velké části jihovýchodní Asie, případně menší a zavalitější *D. scaber* (viz obr. 5) ze Srí Lanky a Indie. Zatímco první osidluje především plochy mezi sekundární a primární zónou lesa, druhou na jedné hlavně v primárním lese nebo na jeho okraji. Ropucha *D. kotagamai* je známa pouze ze tří lokalit podhorského lesa na jihozápadě ostrova, včetně rezervace Sinharaja. Podobně omezený areál má i drobná ropucha *Adenomus kelaartii*.

Na okraji lesa, ve stojatých či pomalu tekoucích vodách lze pozorovat skokana indického (*Euphyctis cyanophlyctis*, viz obr. 4) z čeledi *Dicroglossidae*. Tento druh náleží k nejběžnějším žábám Srí Lanky a jižní a jihovýchodní Asie vůbec. Ekologicky je vázán celoročně na vodní prostředí, kde místně vytváří početné komunity. Do této čeledi se řadí i zástupci rodu *Zakerana* vyskytující se pouze v oblasti indického subkontinentu. Na ostrově žijí celkem tři druhy, z nichž dva jsou endemické a jednoho z nich, *Z. kirtisinghei* (obr. 3), lze nalézt zejména v okolí potoků i v rezervaci Sinharaja. Morfologicky podobnou, ale molekulárně relativně vzdálenou čeleď představují *Nyctibatrachidae*, na ostrově s jediným, endemickým druhem skokanem cejlonským (*Lankanectes corrugatus*). Jde o zcela akvatickou žábu obývajících biotopy společně se zmíněným skokanem indickým. Podobně jako africké drápatky rodu *Xenopus* vystrkuje i tato žába z vody jen nozdry, případně oči a číhá na kořist. V nebezpečí se bleskurychle ukrývá. V rezervaci lze pozorovat i parosničky, např. relativně běžnou *Kaloula taprobanica* nebo parosničku podezřelou (*Ramanella obscura*). Přímo z území rezervace byl v r. 1996 popsán druh *Microhyla karunaratnei*. Z pravých skokanů čeledi *Ranidae* známe na ostrově čtyři spíše stromové (arborikolní) druhy rodů *Hydrophylax* a *Indosylvirana* (obr. 8; Oliver a kol. 2015) obývajících i lesy Sinharaja. První rod zde zastupuje pouze druh *H. gracilis*. Druhý tvoří tři zástupci včetně teprve vloni popsaného druhu *I. serendipi* (Biju a kol. 2014).

- 2 Jeden z endemických cejlonských zástupců čeledi létavkovití (*Rhacophoridae*) létavka *Polypedates cruciger*
- 3 Nedospělý jedinec skokana *Zakerana kirtisinghei* z čeledi *Dicroglossidae*
- 4 Stojaté vody a pomalu tekoucí potoky na okraji lesa obývá skokan indický (*Euphyctis cyanophlyctis*).
- 5 Lesní ropucha *Duttaphrynus scaber*
- 6 a 7 Druhově nejpočetnější skupinu na Srí Lance endemických žab představují pouchalky rodu *Pseudophilautus* – na snímcích šplhaví zástupci *P. foliolata* (obr. 6) a *P. popularis* (7)
- 8 Stromový skokan zlatavý (*Indosylvirana aurantiaca*)
- 9 Převážně terestrický zástupce pouchalek *P. cuspis*
- 10 Pozemním druhem je i pouchalka *P. nasutus* s kryptickým zbarvením a tvarem těla.
- 11 K endemickým gekonům na Srí Lance náleží *Hemidactylus depressus*.
- 12 Varan bengálský (*Varanus bengalensis*) obývá v rezervaci hlavně otevřené a slunné biotopy.
- 13 Agama z druhového komplexu lepoještěra pestrého (*Calotes versicolor*)
- 14 Lepoještěry zelené (*C. calotes*) můžeme zahlédnout na vrcholcích keřů a nízkých stromů, kde díky svému krycímu zbarvení dobře splývají.
- 15 Endemickým druhem agamy je *Otocryptis wiegmanni* obývajících vlhkou zónu ostrova do výšky asi 1 300 m n. m.
- 16 Stromová bičovka nosatá (*Ahaetulla nasuta*) šplhá zejména v nižším až středně vysokém vegetačním patře.
- 17 Ostrolebce srílanského (*Hypnale nepa*) v podrostu snadno přehlédneme.
- 18 Jedovatým endemickým druhem je rovněž chřestýšovec cejlonský (*Trimeresurus trionocephalus*).
- 19 Skrytě žijící hady zastupuje slepák květinový (*Indotyphlops braminus*), jenž se obchodem ze zahradnickou zeminou a rostlinami dostal do mnohých částí světa včetně jižní Evropy.

Nejpočetnější čeledi jsou na Srí Lance i v rezervaci létavkovití, najdeme tu všechny tři na ostrově žijící rody (*Polypedates*, *Pseudophilautus* a *Taruga*). Zejméne nejběžnějším druhem je endemická létavka *Polypedates cruciger* (obr. 2), a to hlavně na okraji rezervace, kde citelně působí vliv člověka. Za zmínku stojí, že teprve v r. 2012 byl v podobném biotopu nedaleké lesní rezervace Gilimale popsán nový druh *P. ranwellai* (Wickramasinghe a kol. 2012). Cejlonský endemický rod *Taruga* byl jako monofyletická skupina odlišen na základě mitochondriálních i jaderných znaků (Meegaskumbura a kol. 2010). Taktéž morfologie těla dospělců i larev se podstatně liší od sesterského rodu *Polypedates*, k němuž byl dříve řazen. V rezervaci lze na některých místech zaznamenat také druh *T. fastigo*.

Sinharaja představuje jedno z center diverzity pouchalek. V r. 2005 bylo ze Srí Lanky popsáno neuvěřitelných 35 nových druhů rodu, z nich 8 přímo z rezervace (především z východní části), jež zatím nebyly nalezeny nikde jinde na ostrově – např. *P. auratus*, *P. cuspis* (viz obr. 9), *P. lunatus*, *P. ocularis* nebo *P. silvaticus*;

20

21

v r. 2011 byl popsán již zmíněný druh *P. schneideri* (Manamendra-Arachchi a Pethiyagoda 2005, Meegaskumbura a Manamendra-Arachchi 2005 a 2011). Otázkou zůstává, nakolik je podobná speciace průkazná. Většinu těchto druhů morfologicky odlišíme již na první pohled, některé jsou si ale vzájemně dosti podobné. Nové analýzy více genů (publikované práce se opíraly pouze o 12S a 16S podjednotky ribozomální RNA) a testování dalších evolučně-ekologických hypotéz by proto byly vhodné.

V lesích Sinharaja žijí také endemické plazi, kteří byli zaznamenáni pouze v této oblasti. Z východní části rezervace byl např. v r. 2005 popsán nový druh agamy lepoještěra *Calotes desilvai* (Bahir a Maduwage 2005), pojmenovaného podle Anselmova de Silva, srilanského herpetologa, jenž o obojživelnících a plazech ostrova publikoval okolo 350 odborných prací a několik knih. Rovněž bizarní agamy *Ceratotophora karu* a *C. erdeleni*, s výrůstky na čenichu u samců, byly zatím zjištěny jen v okolí rezervace. I na endemity bohatá čeleď *Gekkonidae* zahrnuje druhy, které uvidíme pouze zde: *Cnemaspis pulchra*, popsáný v r. 2007 z vyšších nadmořských výšek na východě Sinharaja, *Cyrtodactylus cracens* ze západní a *C. subsolanus* z východní části rezervace.

Častěji však v této oblasti zahlédneme gekony jako druh *Hemidactylus parvimauculatus* (hojný zejména v okolí lidských sídel na okraji rezervace), větší a na ostrově endemický *H. depressus* (obr. 11), *Hemiphyllodactylus typus* nebo v tropické Asii všudypřítomný *Gehyra mutilata*. Vyskytuje se zde i známý partenogenetický gekon panenský (*Lepidodactylus lugubris*), jenž mohl být na ostrov introdukován podobně jako na mnohá jiná místa světa (viz Jayaneththi a kol. 2015). Mezi vůbec nejběžnější ještěři v rezervaci patří agamy lepoještěr zelený (*Calotes calotes*, obr. 14) a l. pestrý (*C. versicolor*, obr. 13), kterého pro jeho značnou variabilitu mnozí autoři považují za druhový komplex (Somaweera a Somaweera 2009), a také oba druhy varanů zasahující na Srí Lanku – varan bengálský (*Varanus bengalensis*, obr. 12) z Přední Indie a v. skvrnitý (*V. salvator*) z jihovýchodní Asie. Jde o nepřehlédnutelná mohutná zvířata (cejlonská populace varana skvrnitého zahrnuje nejdelší jedince druhu), každý z nich však vyhledává trochu odlišná stanoviště, takže

oba druhy pozorujeme na jedné lokalitě jen zřídka. Návštěvníky upoutají rovněž vzhledově atraktivní endemické agamy *Otocryptis wiegmanni* (viz obr. 15) a lyrohlavec knoflíkonosý (*Lyriocephalus scutatus*). Naopak mezi velmi skrytými žijícími zástupci řadíme scinky. Hlavně lesní zástupci menších rodů, ukrývající se v pralesní hrabence nebo šplhající na nízkou vegetaci. Patří k nim běžný *Lankascincus fallax*, jenž se tady sympatricky vyskytuje i s dalšími zaznamenanými druhy *L. gansi* a *L. greeri*. Posledně jmenovaný byl teprve nedávno popsán z nedaleké rezervace Kombala-Kottawa a známe ho pouze z několika lokalit jihozápadu Srí Lanky (Batuwita a Pethiyagoda 2007). K nejzajímavějším plazům náleží scinci rodu *Nessia* (v Sinharaja *N. burtonii* a *N. monodactyla*), stavbou těla dobře adaptovaní k životu v měkké půdě. Mají redukované, až chybějící končetiny, prodloužené rostrum a často je zastihneme v okolí termišt, protože se živí termity a jiným drobným hmyzem. Mezi jejich nejbližší příbuzné zřejmě patří morfologicky podobné rody z jižní Afriky a Madagaskaru (*Acontias*, *Paracontias*; zatím však bez molekulární podpory). Vzhledem k historické biogeografii je zajímavé, že v Indii podobní scinci chybějí.

Pro milovníka hadů je Sinharaja jedním z nejlepších míst na ostrově, protože se tu s mnohými i vzácnějšími druhy setkáte relativně často. Včetně několika atraktivních zmijovitých hadů, jako jsou ostrolebci (*Hypnale*) – běžnější, na většině území ostrova a v Západním Ghátu se vyskytující ostrolebec indický (*H. hypnale*) a vzácnější o. srilanský (*H. nepa*, obr. 17). Jde o druhy vlhkého podrostu lesa, díky kryptickému zbarvení však není snadné je objevit, přestože často odpočívají na lesních pěšinách. Stromovým klenotem je endemický noční chřestýšovec cejlonský (*Trimeresurus trigonocephalus*, obr. 18). Na Srí Lance obývá deštné lesy, ale občas bývá nalezen i na plantážích v nadmořské výšce zhruba od 150 do 1 800 m. Nejde o nijak agresivního hada a po ránu a k večeru se dá dobře pozorovat při odpočinku v nižších partiích vegetačního pásma. V rezervaci byly zaznamenány i další druhy jedovatých hadů jako zmije řetízková (*Daboia russelli*), mezi místními nenáviděný a všeobecně ubíjený druh, způsobující nejvíce smrtelných úškrtnutí. Dále z korálovcovitých hadů endemický

20 Porosty lesa v okolí řeky Gin Ganga. Biotop např. pro lepoještěra zeleného, varana skvrnitého (*V. salvator*) nebo kraju tygrovitou (*Python molurus*)
21 Lesní potoky a podmáčená místa v primárním lese představují útočiště žab rodu pouchalka, agam *Otocryptis wiegmanni* nebo chřestýšovců cejlonských. Snímky D. Jablonského

bungar cejlonský (*Bungarus ceylonicus*) nebo plachá a vzácněji pozorovatelná kobra indická (*Naja naja*). Můžeme zde narazit i na spektrum různých nejedovatých druhů, od nejmenších, např. partenogenetických slepáků květinových (*Indotyphlops braminus*, dříve *Ramphotyphlops braminus*, obr. 19) nalézáných pod kameny (vzácněji při nočních pochůzkách volně se plazící), až po několikametrové kraje tygrovitě (*Python molurus*), jež bývají zaznamenány v okolí řek. Velmi vzácně mohou návštěvníci najít starobylé krátkorepy s keratinovaným zakončením zdánlivě „uťatého“ ocasu (*Uropeltis melanogaster*) nebo jediného zástupce vinejšů na ostrově – vinejš skvrnitý (*Cylindrophis maculatus*). Nelze vyčerpávajícím způsobem uvádět plejádu užovek, jimž v nižším vegetačním patře dominuje např. bičovka nosatá (*Ahaetulla nasuta*, obr. 16), nenápadný, stíhlý, ale běžný druh se zadními jedovými zuby. Žijí zde i méně známé druhy, jako *Lycodon carinatus*, endemická *Boiga ceylonensis*, semiakvatická *Balanophis ceylonensis* nebo užovka rybářská (*Xenochrophis piscator*). Nechybí ani užovka indická (*Coelognathus helena*), často chovaná i u nás v teráriích.

Lesní rezervace Sinharaja představuje místo, kde je výhodné začít s poznáním nejen herpetofauny Srí Lanky – dá se tam dobře dopravit z hlavního města během několika hodin a ubytování v okolí nabízí řada místních rodin. Správa rezervace poskytuje také bydlení na místech těsně na okraji rezervace, což výrazně usnadňuje průzkum. K dispozici jsou zkušení průvodci (bez nich není vstup povolen), kteří v lese upozorní i na detaily, běžným návštěvníkem přehlédnutelné. Lví království, i když bez lvů, tedy není tak nedostupné, jak se může na první pohled zdát, a již několik hodin strávených v lese člověka obohatí o zajímavé zkušenosti, o poznání nových druhů ani nemluvě.

Použitá literatura uvedena na webu Živý.